

Національний
університет оборони
України імені Івана
Черняхівського

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Методологія та теорія загальної та
професійної педагогіки»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Статус дисципліни	Обов'язкова, реалізується в циклі загальної/професійної підготовки
Мова викладання	Українська
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS/180 год. (Л – 16 год., ГЗ – 40 год., С – 72 год., Е – 4 год., СР – 48 год.)
Курс/півріччя	1 курс – 1 і 2 півріччя, 2 курс – 1 півріччя.
Лінк на дисципліну	https://adl.mil.gov.ua/course/view.php?id=1353
Оригінальність дисципліни	Авторський курс. Поєднує методологічну та теоретичну підготовку в галузі загальної та професійної педагогіки.
Ключові слова	Методологія, теорія, принцип, педагогіка, професійна педагогіка.
Викладач	<p>Ягупов Василь Васильович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки та спорту Сторінка в Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=PN5lnPUAAA&hl=ru http://www.scopus.com/inward/authorDetails.url?authorID=57217104620&partnerID=MN8TOARS ResearcherID: AAR-7554-2020</p> <p>Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 3 навчальних посібника, 100 статей за тематикою навчальної дисципліни.</p> <p>Підвищення кваліфікації: Науково-методичний центр кадрової політики МО України, м. Київ, стажування на посаді начальника науково-дослідного відділу (кадрової політики) МО України, довідка від 16.03.2021 р. № 273/4/117.</p> <p>Контактні дані: тел. 050 753 99 36, e-mail: yagupow57@ukr.net. кафедра кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки та спорту, корп. 63/14, ауд. 14</p>

Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?	Спрямована на розвиток методологічної культури та педагогічної майстерності доктора філософії, сприяє розвитку системного методологічного та теоретичного педагогічного знання.
Які знання я отримаю?	Знання методологічних підвалин, теоретичних основ загальної та професійної педагогіки.
Які вміння я розвину?	Здатність реалізовувати свої функції як доктора філософії на основі методологічних теоретичних знань педагогіки.
Що мене очікує?	Активна контекстна навчальна діяльність, інтерактивна комунікація в процесі аудиторних занять, самоосвітня підготовка за визначеними викладачем завданнями, консультування, пошукова робота з використанням інформаційних ресурсів наукових бібліотек, системи дистанційного навчання університету, інтегрованим результатом яких буде розвиток професійно-педагогічної компетентності.
Якого результату я досягну?	Розвиток професійно-педагогічної компетентності
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	У процесі написання дисертації доктора філософії, написання статей, тез, проведення емпіричного та експериментального дослідження, у подальшій науково-дослідницькій і викладацькій діяльності у ВНЗ і наукових установах.
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Методологія і педагогіка Лекція 1. Педагогіка як об'єкт методологічного аналізу Групове заняття 1. Основні рівні методології педагогіки. Групове заняття 2. Сучасні методологічні підходи у загальній і професійній педагогіці Семінарське заняття 1. Компетентнісний і контекстний підходи в педагогіці Семінарське заняття 2. Суб'єктно-діяльнісний підхід у професійній освіті Семінарське заняття 3. Зміст і специфіка основних елементів педагогічної системи ЗВО. Семінарське заняття 4. Місце, роль і функції педагога в педагогічній системі ЗВО Лекція 2. Методологічна компетентність педагога Групове заняття 3. Основні компоненти методологічної компетентності викладача ЗВО та їх розвиток Семінарське заняття 5. Розвиток методологічної культури викладача ЗВО.</p> <p>Тема 2. Теорія загальної та професійної педагогіки. Лекція 1. Теоретичні проблеми загальної педагогіки. Семінарське заняття 1. Теоретичні основи загальної педагогіки. Групове заняття 1. Мета та ідеал виховання як предмет методологічного та теоретичного обґрунтування в педагогіці. Групове заняття 2. Мета і ідеал виховання в українському суспільстві та в Збройних силах України. Групове заняття 3. Принципи навчання і виховання як предмет</p>

теоретичного обґрунтування.
Лекція 2. Зміст виховання як предмет теоретичного обґрунтування.
Групове заняття 4. Зміст освіти як предмет теоретичного обґрунтування.
Семінарське заняття 1. Зміст виховання в українському суспільстві як предмет теоретичного обґрунтування.
Лекція 3. Формування і розвиток особистості як предмет теоретичного обґрунтування в загальній педагогіці.
Групове заняття 5. Педагогічні основи формування особистості.
Семінарське заняття 2. Основні чинники формування особистості як проблема загальної педагогіки.
Групове заняття 6. Розвиток особистості як предмет професійної педагогіки.
Групове заняття 7. Освітній процес в ЗВО та його компоненти.
Семінарське заняття 3. Основні компоненти освітнього процесу в ВВНЗ.
Семінарське заняття 4. Основні функції викладача як суб'єкта освітнього процесу в ВВНЗ.
Семінарське заняття 5. Зміст основних видів педагогічної діяльності викладача ВВНЗ та їх змісту.
Лекція 4. Педагогічна компетентність викладача.
Групове заняття 8. Педагогічна компетентність викладача ЗВО та її компоненти.
Семінарське заняття 6. Педагогічна компетентність викладача ВВНЗ та її компоненти.
Семінарське заняття 7. Педагогічна майстерність викладача ЗВО та її компоненти.

Тема 3. Військова педагогіка як галузь професійної педагогіки

Лекція 1. Теоретичні проблеми військової педагогіки.
Групове заняття 1. Поняттєво-категоріальний апарат військової педагогіки.
Семінарське заняття 1. Теоретичні основи військової педагогіки.
Групове заняття 2. Сучасна модель військово-навчального процесу
Групове заняття 3. Зміст військового навчання як предмет теоретичного обґрунтування.
Семінарське заняття 2. Методи військового навчання як предмет теоретичного обґрунтування.
Семінарське заняття 3. Теоретичне обґрунтування загальної методики реалізації традиційних методів навчання.
Групове заняття 4. Активні методи навчання та їх теоретичне підґрунтя.
Групове заняття 5. Зміст військового виховання як предмет теоретичного обґрунтування.
Групове заняття 6. Методи військового виховання та методики їх реалізації.
Групове заняття 7. Військово-професійна компетентність випускника ВВНЗ.
Семінарське заняття 4. Діагностування сформованості військово-професійної компетентності випускника ВВНЗ.
Лекція 2. Військовий педагог як суб'єкта освітнього процесу в ВВНЗ
Групове заняття 8. Педагогічна культура викладача ВВНЗ.
Семінарське заняття 5. Викладач системи військової освіти як суб'єкт педагогічної діяльності.
Групове заняття 9. Педагогічна майстерність викладача як суб'єкта освітнього процесу
Семінарське заняття 6. Розвиток педагогічної майстерності викладача системи військової освіти.

	Екзамен
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Блауберг И. В., Юдин Э. Г. Становление и сущность системного подхода. Москва : Наука, 1973. 270 с. 2. Волкова Н.П. Педагогіка : [посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Н.П. Волкова. – К.: Академія, 2001. – 576 с. 3. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого [Електронний ресурс] / С. Гончаренко // Естетика і етика педагогічної дії: зб. наук. пр. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. – 2011. – Вип. 1. – С. 25-34. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2011_1_6 4. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 372 с. 5. Гончаренко С. Про покликання вченого / С. Гончаренко // Естетика і етика педагогічної дії: зб. наук. пр. / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. – К., Полтава: ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2012. – Вип. 3. – С. 44-55. 6. История и методология педагогической науки: учебное пособие для магистрантов педагогических университетов. – Москва ; Берлин : Директ-Медиа, 2019. – 128 с. 7. Коджаспирова Г.М., Коджаспиров А.Ю. Педагогический словарь: Для студ. Высш. И сред. Учеб. заведений. – М.: Академия, 2000. – 176 с. 8. Краевский В. В. Методология педагогики: Пособие для педагогов-исследователей. – Чебоксары: Изд-во Чуваш, ун-та, 2001. – 244 с. http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/447/56447/27210 9. Методологические вопросы науковедения : [текст] / Под ред. В.И.Оноприенко. – К.: Укр.ИНТФИ, 2001. – 322 с. 10. Методология педагогики: монография / Е.А.Александрова, Р.М.Асадуллин, М.В.Богуславский, С.В.Бобрышов, Н.Л.Коршунова, В.Г.Рындак; под общ. ред. В.Г.Рындак. — М.: ИНФРА-М, 2018. — 296 с. 11. Методологія наукової діяльності : [навч. посіб.]: Вид. 2-ге, допов. / За ред. проф. Д.В. Чернілевського. – Вінниця, 2010. – 484 с. 12. Новиков А. М. Методология образования : монография : изд-е 2-е. Москва : Эгвес, 2006. 488 с. 13. Новиков А.М. Методология образования. М.: Эгвес, 2002. – 320 с. 14. Философский словарь / Под ред. И.Т.Фролова. -6-е изд., перераб. И доп. -М.: Политиздат, 1991. – 560 с 15. Полонский В.М. Словарь понятий и терминов по образованию и педагогике. – М. : Изд-во «Приобье», 2000. – 368 с. 16. Энциклопедия профессионального образования: В 3-х т. / Под ред. С.Я. Батышева. – М. : АПО, 1999. – Т. 1. – 440 с. 17. Юдин Э.Г. Системный подход и принцип деятельности: Методологические проблемы современной науки. – М.: Наука, 1978. – 391 с. <p>Ягупов В.В. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография / В.В. Ягупов, И.Н. Козубцов, Л.С. Таршилова, Л.М. Козубцова. – Уральск: ЗКАТУ им. Жангира хана, 2016. – 312 с. –</p>

	<p>ISBN 978-601-319-027-3.</p> <p>Ягупов В.В. Козубцов І.М. Теорія і практика підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурою і аспірантурою. Монографія / І.М. Козубцов, В.В. Ягупов., Л.Ф. Мараховський. – К.: ДЕТУТ, 2017. – 299 с.</p> <p>http://lib.detut.edu.ua/files/Nauk_trud_vukladahiv/Fakultet%20Infrastruktur_rухомуу_sklad%20%e2%80%9d/Kafedra_avtomat_integrovani/nauk_tr_vukl.pdf Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посіб. / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.</p> <p>Ягупов В. В. Теорія і методологія військово-педагогічних досліджень : підручник. – К. : НУОУ імені Івана Черняхівського, 2019. – 444 с.</p> <p>Yahupov Vasyl, Olha Zastelo, Valentyna Svystun, Nataliia Korchyńska, Olena Chorna, Viktoriia Krykun. Development of Foreign Language Teachers' Diagnostic Competence in the System of Military Education. TEM Journal (Technology, Education, Management, Informatics). Volume 9, Issue 3, Pages 1213-1220, ISSN 2217-8309, DOI: 10.18421/TEM93-49, August 2020.</p> <p>http://www.temjournal.com/content/93/TEMJournalAugust_1213_1220.pdf</p> <p>Yahupov, V., Lazorko, O., Zhanna, V., Valchuk-Orkusha, O., Melnyk, I., & Sherman, M. (2021). The Safety of Professionalization Subjects in Psychological and Neuropsychological Aspects. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(1), 19-39. https://doi.org/10.18662/brain/12.1/168</p> <p>Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посіб. / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.</p>
«Правила гри»	<p>Взаємоповага, суб'єкт-суб'єктна взаємодія між викладачем і слухачами, взаємодовіра і співпраця, позитивне ставлення до один до одного; академічна добросесність, дисциплінованість, контактність і оперативність зворотного зв'язку; відкритість і прозорість, об'єктивність в оцінюванні та самооцінюванні; обов'язкове покарання за будь-які прояви академічної недобросесності (перескладання, повторний курс)</p>
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про «Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки» наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>